

ABI-INFO II /Syksy 2024

Töölön yhteiskoulun aikuislukio 1855

PÄIVITÄ YHTEYSTIETOSI AIKUISLUKION KANSLIAAN!

Jos et muista wilma-tunnuksiasi, kysy kansliasta.

YTL:n tiedotekirje kokelaille: <https://www.ylioppilastutkinto.fi/fi/tutkinnon-suorittaminen/tietoa-kokelaalle>

OIKEUS OSALLITUA

Oikeus osallistua ylioppilastutkinnon kokeisiin on niillä kokeisiin ilmoittautuneilla **lukion päättötutkintoon** tähtävillä kokelailta, jotka ovat ko. kirjallisten kokeiden päivään mennessä suorittaneet oppiaineen pakolliset opintojaksot (aineista, joissa ei pakollisia, vähintään 2/3 opintojaksoa.), sekä **ammattillisen tutkinnon pohjalta** kirjoittavilla kokelailta. S2-kokeeseen osallistuvilla kokelailta tulee oppiaineen opintojaksot olla tehtyinä.

Lukion rehtorin päätökseen, jolla rehtori on evännyt osallistumisoikeuden ylioppilastutkintoon tai siihen kuuluvaan kokeeseen, saa kirjallisesti hakea oikaisua aluehallintovirastosta. Valitus rehtorin päätöksestä on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

HUOM! Yo-kokeet perustuvat **kaikkiin** valtakunnallisiin pakollisiin ja syventäviin opintojaksoihin

YO-MAKSUT

Koulu on maksanut YTL:lle keskitetysti kaikki koemaksut. Jos et ole vielä maksanut koululle yo-maksujasi, tee se ensi tilassa. Maksamattomista maksuista voidaan käynnistää perintämenettely. Tarvittaessa ota yhteyttä koulun taloustoimistoon. YO-kokeiden maksuttomuus on oppivelvollisilla viidessä aineessa tietyin edellytyksin esim. jos jätät tulematta, seuraava yritys on maksullinen, myös hyväksytyt kokeen korotukset ovat maksullisia.

KOKEET JA NIIDEN PITOPAIKAT – TUTUSTU HUOLELLA! (Erityisjärjestelyt)

Kaikki ylioppilastutkinnon kokeet pidetään *Töölön yhteiskoulun* tiloissa Urheilukatu 10-12. Tämän infopaketin lopussa on tiedot tarkoista koepäivien **kokoontumisajoista ja paikoista**. Koe voi olla useassa paikassa ja esim. **sukunimesi alkukirjain, oppiaine** tai mahdollinen **erityisjärjestelypäätöksesi** ratkaisee joskus koepaikkasi. Selvitä oma koepaikkasi etukäteen ja muista mahdolliset erityisjärjestelypäätökset, jotka vaikuttavat koepaikkaasi. Jos olet hakenut ja **saanut erityisjärjestelyjä, LUE OMA PÄÄTÖKSESI vielä huolella, erityisjärjestelyt voivat koskea vain osaa kokeitasi** (voit ottaa itsellesi siitä kuvan ja kysyä, jos et saa päätöksestä selvää). Näin vältämme aamulla ruuhkaa ja turhaa liikkumista kerrosten välillä.

Kokeita järjestetään kahdessa salissa 2. ja 5. krs, studiossa 5 krs. ja joissakin luokissa esim. 51,52,54,55,60,61. Luokan **ensimmäinen numero kertoo kerroksen**.

Muutokset ovat viime hetkelläkin mahdollisia ja **varmista kirjoituspaikkasi ja kokoontumistilasi** alailmoitustaululta ja / tai aulan fläppitaululta **koaamuna** ja tule paikalle **kello 8**, ellei erikseen ole ohjeistettu muuta. Olethan myös muistanut **ilmoittautua** jokaiselle kirjoituskerrallesi joka kerta.

KOKEIDEN KESTO; varaa aikaa, aloitus voi viivästyä

Kokeet alkavat aina klo 9.00 ja kestävät **kuusi tuntia**. Paikalla tulee olla **viimeistään klo 8.00**, saliin sisäänotto ja koneiden asennus alkaa.

ÄLÄ MYÖHÄSTY! Mikäli näin kuitenkin käy, kirjoitustilaan saa tulla klo 10.00 asti. Myöhästyessäsi häiritset kuitenkin muiden koesuoritusta, älä jätä viime tippaan, laitteiden asentamiseen menee aikaa. Mikäli myöhästy enemmän, mene koulun kansliaan 2. krs. Joudumme tällöin soittamaan yo-lautakuntaan ja pyytämään lupaa osallistumisellesi. Kokeesi päättyy samaan aikaan kuin muilla. Kello 12 jälkeen ei enää lupaa saa, koska tällöin muut kokelaat saavat jo poistua kokeesta. **Myöhästymisen syy kirjataan pöytäkirjaan.**

Kokelaat kutsutaan koetilaan saapumisjärjestyksessä, oma-aloitteisesti sinne ei mennä. Saliin ei myöskään viedä omia papereita, vaan tarvittavat paperit on jaettu pöydille. **Koetilasta EI SAA poistua ennen klo 12:ta**

VARUSTAUTUMINEN JA VAATETUS

Koulu ei vastaa arvotavaroista (esim. lompakot, älylompakot, kellot ja kännykät), **eikä niitä saa ottaa kirjoitustilaan mukaan!** Pukuhuonetilat eivät ole valvottuja. Voit kuitenkin jättää lompakon, kellon, mahdollisen älylompakoksesi ja **kokonaan suljetun** kännykän nimellä varustetussa muovipussissa koriin pukuhuonetilassa/tai koetilan ulkopuolella. Voit laittaa oman nimellä varustetun arvotavarapussisi **jo kotona valmiiksi**, näin vältämme ruuhkaa.

Vahtimestari vie arvotavarakorit koulun kansliaan tai erikseen ilmoitettuun paikkaan (esim. lukuhuone 4 krs.) Voit noutaa tavarasi poistuessasi kokeesta; koulu ei tässäkään tapauksessa vastaa niistä.

Henkilöllisyystodistukset otetaan mukaan koetilaan ja niitä ei saa tutkia kokeen aikana.

LAITA EVÄÄT VALMIIKSI JO KOTONA; näin vähennämme ahtaissa tiloissa lähekkäin oloa. Eväät on otettava pois pakkauksista ja ainoastaan **läpinäkyvä muovi on sallittu kääreenä**. Koululta saat läpinäkyvän pussin eväiden kuljettamista varten.

Kokeissa ei saa olla **mukana tekstejä** esim. juomapulloissa tai vaatetuksessa. Myös yksittäisistä hygieniatuotteista ja muista terveysvälineistä on tekstit peitettävä. **Peitä jo kotona tekstit tai poista ne**. Näin nopeutat kirjoitusten alkurutiineja. Henkilöllisyystodistus otetaan eväspussiin mukaan ja laitetaan sitten omalle pöydälle.

Ulkomaalaisen passin lisäksi täytyy mukana olla esim. KELA-kortin, jossa näkyy suomalainen **hetu**.

Saliin on varattu nenäliinoja ja lääkkeitä. Kokelaan on itse otettava lääke tarjotuista vaihtoehdoista.

Vältä voimakkaita hajusteita, käsidesiä ja voimakkaasti tuoksuvia ruokia ja juomia esim. tietyt energijuomat.

HUOM! Pähkinät ja sitrushedelmät esim. appelsiinit, mandariinit ja voimakkaat hajusteet ovat kiellettyjä.

(myös energijuomissa voimakas sitrus). Kovin kopisevat kengätkin saattavat jotakuta häiritä.

Korvatulpat ovat hyvä hätävara, mikäli pelkää keskittymiskykyä häiriytyvän koetilanteessa.

Pipot, lippalakit ym. tarkistetaan koetilaan siirryttäessä. Naisten huivin tarkistaa naispuolinen valvoja erillisessä tilassa nimenhuudon päätteeksi /ennen (esim. pukuhuone, wc), jonka jälkeen huivin saa laittaa takaisin.

Et saa tuoda mitään papereita koetilaan. **Tekstejä ei saa olla myöskään koneessa, eikä vaatteissa.**

Muistathan, että koulussa **tupakointi ja nuuskaaminen ovat kiellettyjä.**

TOIMIMINEN KOETILASSA JA POISTUMINEN:

- Odotustilassa laita eväät pussiin ja avaa tietokoneesi kansi valmiiksi. Koetilaan kokelaat otetaan saapumisjärjestyksessä. Muista ottaa henkilöllisyystodistus mukaan.

- **Istu rauhassa paikallesi ja kytke laitteesi johdot.** Paikallesi on jaettu koejärjestelmän muistitikku, aseta myös se paikalleen. Voit aloittaa koneen bootauksen. Älä kirjaudu vielä kokeeseen, vaan odota lupaa. Valvoja antaa sinulle koejärjestelmään kirjautumiseen tarvittavan avainluvun ja tarkistaa henkilöllisyytesi sekä valitsemasi **kokeen, tason ja kielen.**

Olet itse vastuussa siitä, että olet **valinnut oikeanlaisen kokeen:** *"Koetilaisuudessa kokelaan on tarkistettava ennen kokeen alkamista, että hän osallistuu siihen kokeeseen, johon on ilmoittautunut. Mikäli kokelas osallistuu väärään kokeeseen, koe katsotaan hylätyksi."* (kieli, oikea koe, erityisryhmän koe esim. ääniaineistolta rajoitettu koe)

- Ennen kokeen alkua koetilassa annetuista ohjeista **ei saa tehdä muistiinpanoja**, myöskään koejärjestelmän sovelluksia **ei saa tutkia** kokeen alkua odotellessa.

- Koe alkaa vasta, kun I-valvoja salin edessä käynnistää sen. **Kuuntele** annettuja ohjeita.

- Valvojat **eivät voi antaa ohjeita koeohjelmien käyttämisestä** (esim. matematiikan ohjelmat), **vaan vain ongelmatilanteissa.** Paikallesi on jaettu luonnostelupaperia. Jos käytät paperia, laita siihen tunnistetietosi ja palauta lopetettuasi usb-tikun sekä kokelaslapun kanssa I-valvojalle. Teknisessä vikatilanteessa kutsu valvoja luoksesi viittaamalla. Teknisiin ongelmiin käytetty aika hyvitetään sinulle.

- **Salissa ei saa liikkua yksin.** Kun tarvitset jotain (esim. suttupaperia, nenäliinoja), nosta *käsi pystyyn*, jolloin valvoja tulee luoksesi. **HUOM!** Valvojat eivät voi neuvoa tehtävänannoissa, eivätkä voi myöskään selittää sanoja, tai neuvoa tietokoneohjelmien käytössä yms. neuvoa voi vain teknisissä ongelmissa.

Mikäli pudotat jotain, valvoja tulee sen nostamaan. **Jos haluat WC:hen**, ota katsekontakti wc-valvojaan ja viittaa hänelle (aamulla tilassa kerrotaan ko. valvoja). Odota, kunnes valvoja **huomioi sinut. Laita näytönsäästäjä päälle ja laske koneesi näyttöä vähän** (ei kokonaan!). Joissain tiloissa voi olla vuoronumerojärjestelmä fläppitaululla, tällöin nostat paikallasi olevaa isoa numerolappua.

- Kokeesta saa poistua aikaisintaan klo 12.01. Tarkista ennen lopettamista, että **et ole vastannut ylimääräisiin tehtäviin** ja olet toiminut ohjeiden mukaan. **Luonnostelupaperit, kokelaslappu ja usb-muisti** jätetään lähtiessä salin I-valvojalle, joka merkitsee myös poistumisaikasi pöytäkirjaan. Vain yksi kokelas kerrallaan, ei jonoa.

Poistussa vain **YKSI KOKELAS** kerrallaan I-valvojan luokse; tähän **ei saa tulla jonoa**. Odota paikallasi.

-APUVÄLINEET: Ota vastauksesi **luonnosteluun** mukaan **omat** kirjoitusvälineet, viivoitin, astelevy ja harppi. Laskimet ja taulukkokirjat ovat kiellettyjä. Nämä löytyvät koejärjestelmästä.

- TIETOKONEET: Kokeissa tulee olla oma **kannettava tietokone (akku ladattu), virtajohto, langalliset kuulokkeet sekä mahdollinen sovitin ja langallinen hiiri (jos tarvitset)**. Apuvälineet eivät saa häiritä muita kokelaita, valvoja voi ottaa tällöin pois. Sinun tulee itse osata bootata koneesi ja käynnistää se muistitikulta (eri koneissa eri näppäin). Tietyissä koneissa tarvitaan internet-johdon **sovitin**. Myös usb-paikkoja tulee olla tarpeeksi (abittitikku, mahdollinen hiiri ja sovitin yms.). Koneen tulee olla **kokonaan suljettu** kokeen alussa. Koneessa eikä kuulokkeissa ei saa olla wifi- bluetooth-, yms. mahdollisuuksia tai tallentavia ominaisuuksia.

Matkapuhelimien ja elektronisten laitteiden (esim. älykellot ja -sormukset) tuominen koetilaa voidaan katsoa **pahimmillaan vilpin yritykseksi**. Tällöin voidaan **mitätöidä kaikki** sen tutkintokerran kokeet. Tilaan ei tuoda minkäänlaista kelloa.

- ERITYISJÄRJESTELYT: YTL on voinut myöntää sinulle hakemuksesta erityisjärjestelyjä esim. *lisäaika, pienryhmä* yms. Lue YTL:n päätös huolellisesti vielä kerran, **erityisjärjestelyt eivät välttämättä koske kaikkia yo-kokeistasi** esim. kielissä ei usein ole, vaikka muissa aineissa on. Jos olet oikeutettu **erityisryhmän** kokeeseen (näkö/kuulo), muista valita se (valikko, jonka alla erityisryhmän kokeet). Ota itsellesi kuva omasta päätöksestäsi.

VALMISTAUDU ETUKÄTEEN; OMAT KUULOKKEET MUKAAN!!!! (muista testata toimivuus)

- Tiedät, millä koneella suoritat kokeen. Osaat käynnistää sen koejärjestelmätikulta ns. bootaus. Olet harjoitellut koneen kanssa. Koulu ei lainaa koneita eikä muita tarvikkeita: kokeessa käytetään kannettavia tietokoneita, tabletit eivät käy. Koneessa on oltava **USB- ja ethernetportit** (sovitin).
- Kun tulet kokeeseen on koneesi akku ladattu ja kone on **kokonaan sammutettu**. Kokeile koneen käynnistämistä edellisenä iltana ja sammuta se kokonaan (ei lepotila).
- Sinulla on tarvittavat oheislaitteet: **virtajohto, langalliset kuulokkeet ja halutessasi langallinen hiiri sekä mahdollinen sovitin** esim. MacBook Airiin verkkojohdolle. Koululla ei ole näitä lainattavaksi.
- Olet testannut, että kuulokkeet toimivat ja niistä kuuluu ääni. Kuulokkeista ei saa kuulua ääni läpi.
- Osaat itse kiinnittää kaikki johdot (virtajohto, internetverkkojohto, kuulokkeet, hiiri).
- **Osaat avata koneen käynnistyslaitevalikon ja käynnistää koneen USB-muistitikulta** (ns. bootaus).
- Olet harjoitellut sähköistä yo-koetilannetta Abitilla.
- Olet tutustunut YTL:n ohjeisiin mm. <https://www.ylioppilastutkinto.fi/fi/tutkinnon-suorittaminen/koetilaisuuden-kulku> ja koulun omat sivut: <https://peda.net/helsinki/tyk/tya/lukio/sy>
- Olet tutustunut etukäteen aineesi yo-kokesiin esim. YLE:n *abitreeneissä*
- Osaat käyttää kokeessa tarvittavia ohjelmia (esim. **LibreOffice**, matematiikan ohjelmat).
- Osaat tehdä Abitti-järjestelmässä kuvankaappauksen tietokoneen näytöltä.
- (*kurssikokeet ja harjoittelu*: sinulla on toimiva sähköpostiosoite ja tiedät, miten koneesi näppäimistöllä kirjoitetaan @-merkki.

BOOTTAUSPAJAT:

Ilmoittautuminen on SITOVA, ja vain ilmoittautuneet voivat osallistua. Pajaan tarvitaan mukaan **oma läppäri**, jolla kokelas aikoo suorittaa yo-kokeet. to 5.9. klo 20.00 (luokka 48): ti 10.9. klo 16.00 (luokka 48), ti 10.9. klo 18.40 (luokka 33) ja to 12.9. klo 18.40 (luokka 33)

Kokelaiden pitää ilmoittautua pajaan viimeistään pajaa edeltävänä päivänä klo 15

osoitteessa <https://forms.gle/GL7bSf8iwQ5yeJNp6>

Ilmoittautuminen on SITOVA, ja vain ilmoittautuneet voivat osallistua. Pajaan tarvitaan mukaan oma läppäri, jolla kokelas aikoo suorittaa yo-kokeet.

Koulun YO-ohjeita peda.net > H > Helsinki > Töölön yhteiskoulu > Töölön yhteiskoulun aikuislukio > lukio > ylioppilaskokeet: ohjeita ja **YTL:n ohjeita**: <https://www.ylioppilastutkinto.fi/fi/tutkinnon-suorittaminen>

DIGITAALINEN HÄIRINTÄ JA VILPPI

Digitaalisen kokeen koetilaisuuden häirinnän yhteydessä tulee sovellettavaksi rikoslaki (39/1889) mahdollisine sakon ja vankeuden uhkineen. Lisäksi tulevat sovellettavaksi vahingonkorvausvelvollisuus ja rikosperusteinen menettämisseuraamus.

Digitaalisen kokeen koetilaisuuden häirintä voidaan määritellä rikoslaisissa tapauksen mukaan esimerkiksi datavahingonteoksi, tietoliikenteen häirinnäksi, tietojärjestelmän häirinnäksi, tietomurroksi, vaaran aiheuttamiseksi tietojenkäsittelylle tai viestintäsalaisuuden loukkaukseksi. Kaikista edellä mainitun kaltaisista tahallisista digitaalisen kokeen koetilaisuuden häiritsemisepäilyistä on tehtävä **rikosilmoitus poliisille**.

Jos kokelas **häiritsee koetilaisuutta tai muuten rikkoo järjestystä** koetilaisuudessa, eikä rehtorin tai opettajan kehotuksesta huolimatta lopeta menettelyä, hänen koesuorituksensa katsotaan **hylätyksi**. Jos menettely on toistuvaa tai aiheuttaa merkittävää haittaa muiden kokelaiden koesuorituksille, kokelaan **kaikki tutkintokerran koesuoritukset katsotaan hylätyiksi ja hän menettää oikeutensa osallistua myöhempiin saman tutkintokerran kokeisiin**. Jos menettely on erityisen vakavaa ja haitallista, kokelas menettää lisäksi oikeutensa **osallistua seuraavan tutkintokerran kokeisiin**. (L 502/2019, 15 §)

Koetilaisuutta häiritsevä kokelas voidaan **määrätä poistumaan** tilaisuudesta. Jos kokelas ei noudata poistumismääräystä, rehtori tai opettaja voi poistaa kokelaan siten kuin lukiolain (714/2018) 43 §:ssä säädetään (L 502/2019, 15 §).

Jos kokelas syyllistyy kokeessa **vilpilliseen** menettelyyn tai vilpin yritykseen taikka avustaa siinä, kaikki hänen **koesuorituksensa kyseiseltä tutkintokerralta katsotaan hylätyiksi ja hän menettää oikeutensa osallistua myöhempiin saman tutkintokerran kokeisiin**. Jos menettely on toistuvaa tai muuten erityisen vakavaa ja haitallista, kokelas menettää lisäksi oikeutensa osallistua seuraavan tutkintokerran kokeisiin. (L 502/2019, 15 §.)

KOEKOHTAISIA HUOMIOITA – muista osallistu aineen valmennustilaisuuteen!

ÄIDINKIELEN KOE:

Äidinkielen yo-kokeeseen kuuluu *lukutaidon koe* ja *kirjoitustaidon koe*. **Kumpaankin kokeeseen täytyy osallistua ja kummassakin kokeessa täytyy jättää arvosteltavaksi suoritus.** Jos osallistuu vain toiseen kokeeseen tai ei jätä arvosteltavaa suoritusta, koe katsotaan keskeytyneeksi.

Lukutaidon kokeessa on kaksi osiota, asia- ja mediatekstit sekä kaunokirjalliset ja muut fiktiiviset tekstit. Kummassakin osiossa on kaksi vaihtoehtoista tehtävää. Kokeessa on siis yhteensä neljä tehtävää, joista valitaan kaksi siten, että toinen tehtävä liittyy asia- ja mediateksteihin ja toinen kaunokirjallisiin ja muihin fiktiivisiin teksteihin. Yksi lukutaidon tehtävä voi lisäksi olla jaettu kahteen alakohtaan (pisteet 12 ja 18 p.) Vastauksen pituus ja muoto (yhtenäinen teksti vai luettelo) kerrotaan tehtävänannossa. Tehtäväkokonaisuuden kokonaispisteet ovat 0-30, eli lukutaidon kokeen maksimipisteet ovat 60 pistettä. Arvioinnissa kiinnitetään huomiota pääasiassa lukutaitoon, mutta myös vastauksen selkeyteen ja havaintojen ryhmittelyyn.

Kirjoitustaidon kokeessa kirjoitetaan yksi essee, jonka aihe valitaan annetusta temasta. Kokelas rajaa näkökulmansa itse. Kokeessa on aineistoja, joista kokelas valitsee vähintään kaksi. Aineistoihin viitataan tekstissä, ei tehdä lähdeluetteloja, ja omien ajatusten tulee erottua aineistojen ajatuksista Kirjoitustaidon kokeen arvosteluasteikko on 0-60 pistettä, aina viiden pisteen välein. Kirjoitustaidon kokeen arvioinnissa painotetaan kieltä ja tekstin rakennetta.

Kirjoitustaidon ja lukutaidon kokeiden pisteet lasketaan yhteen ja näin muodostuu kokeen pistemäärä. Kummassakin kokeessa annetaan vastauksille suosituspituus, mutta ylittämistä tai alittamisesta ei vähennetä pisteitä.

SUOMI TOISENA KIELENÄ KOE, S2:

S2-kokeessa on kolme tehtäväkokonaisuutta, joihin kaikkiin vastataan.

1) Kuuntelu. Erillisiä kuuntelutehtäviä on 2-3. Kuunneltava voi olla esim. radio-ohjelma tai video. Usein yksi kuunteluista on sellainen, että sen saa kuunnella vain yhden tai kaksi kertaa. Lue siis kokeessa tarkasti tehtävien ohje ennen kuin alat tehdä tehtävää! Lue myös kysymykset huolellisesti. Avokysymyksissä noudata kokeessa annettua vastauksen merkkimäärää. Kuuntelun pisteet ovat max 50.

2. Lukutaito-osiossa luetaan teksti ja vastataan kysymyksiin sen pohjalta. Aita lukemalla tehtävän ohjeistus ja haluttujen vastausten merkkimäärä. Lue kysymys huolellisesti ja vastaa juuri siihen. Älä kopioi vastaukseesi alkuperäistä tekstiä vaan vastaa **omin sanoin (kopiointi laskee pisteitä)**. Lukutaito-osion pisteet ovat max 50.

3) Kirjoitustaito sisältää lyhyen ja pitkän kirjoitustehtävän.

Lyhyt kirjoitelma on 500-800 merkkiä. Pienestä merkkimäärän ylityksestä et menetä pisteitä. Lyhyt kirjoitelma on viestinnällinen tehtävä, eli kirjoitat tekstin johonkin tiettyyn, oikean elämän tilanteeseen. Lue tehtävä huolellisesti ja mieti, miten muodollinen tai vapaamuotoinen teksti voi tässä tilanteessa olla. Pistemäärä max 30.

Pitkä kirjoitelma on 1800-2300 merkkiä. Merkkimäärän voi ylittää, mutta ei alittaa. Pitkässä kirjoitelmassa on useita tehtävävaihtoehtoja, joista valitaan yksi. Huomaa, että pitkästä kirjoitelmasta saa eniten pisteitä: 43 % kokeen pisteistä tulee pitkästä kirjoitelmasta. Käytä siihen siis eniten aikaa. Kirjoita hyvää suomen kieltä ja noudata tehtävää. Huomaa myös, että jos tehtävässä sanotaan "käytä aineistoa", aineistoa on pakko käyttää ja siihen pitää viitata tekstissä. Lähdeluettelo ei tehdä. Pistemäärä max 99 p.

Kaikkien osioiden pisteet lasketaan yhteen (maksimipisteet 229) ja arvosana määräytyy tällä perusteella. (HUOM! muuttuu 2027 kaksipäiväiseksi kokeeksi)

MATEMATIIKAN KOE (nyt muuttunut) :

Pitkän matematiikan kokeessa on kaksi osaa: A-osa ja B-osa. B-osa jakautuu pitkässä matematiikassa kahteen osaan, jotka merkitään tunnuksin B1 ja B2. A-osassa on 6 tehtävää, joista viiteen vastataan. B1-osassa on 4 tehtävää, joista kolmeen vastataan. B2-osassa on 3 tehtävää, joista kaheeen vastataan.

Lyhyen matematiikan kokeessa on kaksi osaa: A-osa ja vain yksi B-osa. A-osassa on 6 tehtävää, joista viiteen vastataan. B-osassa on 5 tehtävää, joista neljään vastataan. B-osassa on 12 ja 18 pisteen tehtäviä.

Sekä pitkän että lyhyen matematiikan **kokeen A-osassa** kokelaalla on käytettävissä KCalc-, GNOME- ja SpeedCrunch -laskinohjelmat. Kokeen A-osassa kokelaalla ei ole käytössään seuraavia muuten koejärjestelmään sisältyviä ohjelmia: LibreOffice Calc, wxMaxima, Texas Instruments TI-Nspire CAS, Casio ClassPad Manager, Logger Pro, Geogebra, 4f Vihko. Kokeen **B-osassa** kokelaalla ovat käytössä kaikki koejärjestelmään sisältyvät ohjelmat. Omaa harppia ja viivoitinta voi käyttää paperille luonnosteluvaiheessa.

Kokelas voi vastata sekä A-osan että B-osan tehtäviin, mutta kokeen alkaessa kokelaalla on käytössään vain osa koejärjestelmän ohjelmista. Palautettuaan A-osan kokelas saa käyttöönsä kaikki koejärjestelmästä löytyvät ohjelmat, ja voi jatkaa B-osaan vastaamista. **A-osan palautettuaan kokelas näkee vain B-osan tehtävät, eikä voi enää palata vastaamaan A-osaan.** A-osan palautukselle ei ole aikarajaa (koeaikana). A-osan palautettuaan kokelas saa käyttöönsä kaikki ohjelmat.

REAALIINEIDEN KOKEET:

Reaaliaineen koe rakentuu tehtävätyypiltään ja vaativuustasoltaan toisistaan eroavista osista, joissa voi olla useita tehtäviä. Tehtävien ja enimmäisvastausten määrä **vaihtelevat eri oppiaineiden kokeissa, samoin esim. onko pakollisia osioita.** Maksimipistemäärä on 120 pistettä.

Tehtävät on jaettu moduuleihin. Eri oppiaineiden kokeissa on eri määrä moduuleita ja rajoituksia valittaviin tehtäviin eri moduuleissa. Osa tehtävistä voi olla pakollisia.

Tehtäviin voi kuulua erilaisia aineistoja. Tarvittaessa aineistot voidaan antaa erillisinä tiedostoina tehtävän ratkaisuun soveltuviksi arvioitujen ohjelmien tiedostomuodoilla. Jokaisen tiedoston yhteydessä voidaan kertoa, millä ohjelmalla se on tarkoitettu avattavaksi. Kokelas valitsee itse, millä koejärjestelmän ohjelmista hän käsittelee kyseistä aineistoa. Erillisiä laskimia tai taulukkokirjoja ei saa käyttää.

Muista laskea vastaustesi lukumäärä; kaikki merkinnät luetaan vastauksiksi.

KIELTEN KOKEET:

Kokelas voi valita, missä järjestyksessä hän suorittaa koetehtävät ja hän voi palata myös kaikkiin vastauksiinsa. Kokelas käynnistää itse kuullun ymmärtämistä mittaavien tehtävien äänitteet ja videot. Tehtävät voivat sijaita kokeessa erillään toisistaan. **Äänitteiden kuuntelukerrat on rajoitettu**, mutta tutustumis- ja vastausajan pituuden kokelas saa päättää itse. Kokeessa voi olla myös vain kerran kuultavia osuuksia. Videotehtävissä kokelas voi tauottaa ja kelata videota taaksepäin, eikä katselukertoja ole rajoitettu.

Tehtävän suorittamiseen tarvittava ohjeistus annetaan tehtävän yhteydessä. Ohjeistuksessa vastauksen sana- tai **merkkimäärä** voi olla rajoitettu. Huom! Kokeen vastauskenttä (Abittilaskuri) ja mahdollisesti käyttämäsi tekstinkäsittelyohjelma (LibreOffice) voivat laskea vastauksesi merkkimäärän eri lailla; **noudata vastauskentän merkkimäärää**. Avokysymysten vastausten tulee olla lyhyitä ja ytimekkäitä. Ylipitkät vastaukset voivat edelleen johtaa **pistevähennyksiin**. Kokelas voi käyttää kuullun ymmärtämistä mittaavien tehtävien tekemiseen haluamansa ajan, mutta tehtävät laaditaan siten, että niiden yhteenlaskettu arvioitu suoritus aika on noin tunti.

Jos kokeeseen sisältyy kuullun ymmärtämistä mittaavia tehtäviä, **kokelaan on jätettävä arvosteltavaksi suoritus kuullunymmärtämisen tehtäväkokonaisuudesta sekä lisäksi suoritus ainakin yhtä muuta osa-aluetta mittaavasta tehtäväkokonaisuudesta, jotta suoritus olisi hyväksytty.**

Muista laskea vastauksesi lukumäärä; kaikki merkinnät luetaan vastauksiksi.

ERITYISJÄRJESTELYT: Tarkista oma päätösesi ja ota siitä kuva. Mikäli olet **ilmoittautunut ääniaineistolta rajoitettuun kokeeseen**, sinun tulee valita tämä koe kohdasta *Näytä erityisryhmien kokeet*. Et voi tehdä tavallista koetta, mikäli on tarjolla erityisryhmän koe.

Tartuntatautiin huomioiminen:

Käytä kouluun tullessasi **käsidesiä ja muista turvaväliä**, jos vain mahdollista. Voit edelleen **halutessasi** käyttää maskia. Valvoja voi kokeessa tunnustautumista varten hetkeksi pyytää poistamaan maskin. Varaa koepäiväksi useampi maski. Saat niitä myös valvojalta. Älä laske käytettyjä maskeja pöydälle, vaan ota kotoa mukaasi läpinäkyvä **roskapussi** (esim. hedelmäpussi), johon voit laittaa käytetyt maskit ja mahdolliset desifiointipyyhkeet. Noudat wc-käynnillä **hyvää hygieniää** ja vetäessäsi wc-pytyn, pidä sen **kansi suljettuna**. Muista yskiä ja aivastaa hihaan tai nenäliinaan, jonka laitat heti roskeeseen. Ota mukaan **omat kirjoitusvälineet ja muut tarvikkeet**.

ÄLÄ TULE SAIRAANA KOULUUN; ihan tavallinenkin flunssa aiheuttaa järeitä toimia mm. valvojat voivat joutua jäämään kotiin. Karanteenissa/ eristyksissä ja sairaalassa oleville koetta ei pystytä järjestämään, tällöin voi hakea ilmoittautumisen mitätöintiä. Ennen kirjoituksia on hyvä välttää tilaisuuksia, joissa sairastumis- tai loukkaantumisen riski (esim. isot kokoontumiset, laskettelu, sähköpotkulaudat).

SAIRASTUMINEN ja MUUT SUORITUKSEEN VAIKUTTAVAT SEIKAT: SAIRAANA EI TULLA KOULUUN!

Yo-kokeiden päätyttyä voidaan lautakuntaan lähettää **puoltolauseena** esim. tieto kokeen aikaisesta sairaudesta, vaikeasta elämäntilanteesta (lääkärintodistus, joka päivätty koeaikaan tai muu asiaa selvittävä puoltolause) tai mahdollisesta lääkityksestä, joka on vaikuttanut koesuoritukseen. Ota yhteyttä erityisopettajaan puoltolauseen tekemisessä: *”Sairaus tai vamma, lukemisen ja kirjoittamisen erityisvaikeus tai erityisen vaikea elämäntilanne voidaan ottaa arvostelussa huomioon vain, jos kokelas on saamassa kokeesta hylätyn arvosanan.”*

Sairastunut ja kokeesta poisjäänyt kokelas voi hakea ilmoittautumisensa mitätöintiä, mutta on **TÄRKEÄÄ huomata**, että **mitätöinti ei pidennä tutkinnon suoritus aikaa** (esim. pakolliset kokeet kolmen peräkkäisen tutkintokerran aikana, pakollisen hylätyn kokeen viimeinen suorituskerta).

>OTA AINA YHTEYTTÄ KANSLIAAN/ REHTORIIN SELVITTÄÄKSESI **VAIKUTUKSEN TUTKINTOOSI!**

TULOKSET: Varmista, että sinulla on wilma-tunnukset tallessa.

ALUSTAVAT TULOKSET: Opettajalla on **viikko aikaa** alustavasti korjata kokelaiden suorituksia. Mikäli opettajalla on vähintään 41:n ja reaaliaineissa 21 kokelaan kokeet korjattavina, on **korjausaika kaksi viikkoa**. Alustavat tulokset **näet Wilmasta**. Edellisen tutkintokerran pisterajat ovat nähtävillä ilmoitustaululla ja YTL:n sivuilla.

LOPULLISET TULOKSET: Lautakunnan sensorit arvostelevat koesuoritukset. Kokelaalla on 14 päivää aikaa pyytää tarkastusarvostelua (*oikaisuvaatimus*) siitä, kun hänellä on ollut mahdollisuus saada lopulliset tuloksensa tiedoksi. Lukiot saavat tulokset 14.11. 2024. Tulokset ja arvostellut koesuoritukset ovat kokelaalle ja alle 18-vuotiaan huoltajalle nähtävillä Oma Opintopolku -palvelussa 15.11.2024 alkaen. Lopulliset tulokset näet wilmasta. Valmistujaispäivä on 5.12.2024

Vain **huomattava ero** opettajan ja sensorin arvioinnissa antaa käytännössä aihetta pyytää tarkastusta.

Tarkastusmaksu palautetaan **kokelaan pyynnöstä** ja vain jos tarkastus johtaa pisteiden muuttumiseen.

”Tulosten julkaisemisen yhteydessä lautakunta julkaisee myös lopulliset hyvän vastauksen piirteet, joista ilmenevät perusteet, joiden mukaan arvostelu on suoritettu. Tieto siitä, miten arvosteluperusteita on sovellettu kokelaan koesuoritukseen, muodostuu kokelaan koesuorituksestaan saamista pisteistä, lopullisista hyvän vastauksen piirteistä ja lautakunnan määräyksissä ja ohjeissa annetuista arvostelua koskevista määräyksistä. Koesuorituksessa mahdollisesti olevat opettajien ja sensoreiden merkinnät tai niiden puuttuminen katsotaan muistiinpanoluonteisiksi, eivätkä ne näin ollen suoraan kerro arvosteluperusteiden soveltamisesta koesuoritukseen.”

Paikalla klo 8	AIKUISLUKIO: syksy 2024
ma 16.9.	Äidinkieli ja kirjallisuus: lukutaidon koe ALASALI 2 krs., kokelaat A - V pukuhuone 1.krs, josta siirrytään toiseen kerrokseen. YLÄSALI 5 krs. kokelaat W – Ö pukuhuone luokka 54, 5 krs. YLÄSALIN NÄYTTÄMÖ: pienryhmä (YTL:n päätös)
ke 18.9.	Uskonto, elämäkatsomustieto, yhteiskuntaoppi, kemia, maantiede, terveystieto ALASALI 2 krs. kokelaat Camporo. – Raap. pukuhuone 1 krs. josta toiseen kerrokseen YLÄSALI 5 krs kokelaat Vapp. - Ö pukuhuone lk 54 STUDIO 5 krs. kokelaat Raas. – Vall. pukuhuone lk 54 lk 51 5 krs. kokelaat A- Campb. pukuhuone lk 54 lk 55 5 krs.: pienryhmä (YTL:n päätöksellä) pukuhuone lk 54
pe 20.9.	Vieras kieli: pitkä oppimäärä YLÄSALI 5 krs. kokelaat K - Ö , pukuhuone lk 54 STUDIO 5 krs. kokelaat A > I , pukuhuone lk 54 LK 51 5 krs. kokelaat J , pukuhuone lk 54 YLÄSALIN NÄYTTÄMÖ: pienryhmä (YTL:n päätös)
ma 23.9.	Toinen kotimainen kieli (ruotsi): YLÄSALI 5 krs, pukuhuone lk 54 YLÄSALIN NÄYTTÄMÖ: pienryhmä (YTL:n päätöksellä)
ti 24.9.	Psykologia, filosofia, historia, fysiikka, biologia YLÄSALI 5 krs, pukuhuone lk 54 YLÄSALIN NÄYTTÄMÖ: pienryhmä (YTL:n päätöksellä) 5 krs, pukuhuone lk 54
to 26.9.	Matematiikka: YLÄSALI 5 krs. pukuhuone lk 54 YLÄSALIN NÄYTTÄMÖ 5 krs: pienryhmä (YTL:n päätöksellä)
pe 27.9.	Äidinkieli ja kirjallisuus: kirjoitustaidon koe + suomi toisena kielenä koe (s2) ALASALI 2 krs. kokelaat A - Iholin pukuhuone 1 krs., josta siirrytään toiseen kerrokseen YLÄSALI 5 krs, kokelaat Imm. - Ö , pukuhuone lk 54 YLÄSALIN NÄYTTÄMÖ: pienryhmä : (YTL:n päätöksellä)
ma 30.9.	Vieras kieli: lyhyt oppimäärä (paikalla 8.30) <i>englanti, ranska, espanja, saksa, venäjä, italia, portugali, latina, saame</i> YLÄSALI 5 krs. pukuhuone lk 54 YLÄSALIN NÄYTTÄMÖ: pienryhmä (YTL:n päätöksellä)

Laita eväät valmiiksi jo kotona. Muista ladata koneesi akku ja sulje se kokonaan.

Kirjoitustilaan **mukaan** oma tietokone tarvikkeineen, [henkilöllisyystodistus](#) ja kirjoitusvälineet sekä eväät läpinäkyvässä pussissa ilman kääreitä. Avaa tietokoneen kansi valmiiksi tarkistusta varten.

Kännykät ja lompakot, kellot yms. suljetaan pussiin, johon teipillä selvästi nimi. Laita käytävällä olevaan koriin. Vahtimestari vie korit koulun kansliaan (2 krs) / tai muuhun ilmoitettuun paikkaan esim. lukuhuone 4 krs., josta nouda tavarasi poistuessasi kokeesta. **Jos myöhästyit** ennen klo 10, mene kirjoitustilaan. Jos klo 10–11.59 välillä, mene koulun kansliaan 2. krs. Joudumme pyytämään yo-lautakunnasta luvan. Aikaa ei hyvitetä sinulle, koe loppuu samaan aikaan kuin muilla ja myöhästymisen syy merkitään pöytäkirjaan.